

Příloha č. 1: Souhrn standardů kvality komunitní školy

Vedení (leadership)

Kvalitní vedení posiluje a rozvíjí schopnosti všech zaměstnanců a umožňuje jim profesní růst. Dobré vedení znamená, že mezi zaměstnanci školy – partnery – panuje shoda ohledně vize školy a všem je jasné, kam škola směřuje. Dobré vedení je zárukou jasných kompetencí všech pracovníků školy.

Partnerství

Dobrá komunitní škola vytváří pevná partnerství s ostatními organizacemi a členy komunity. Partnerství napomohou návaznosti všech služeb a členové komunity se mohou navzájem podporovat.

Sociální inkluze

Dobrá komunitní škola dokáže vytvořit příležitost pro všechny zájemce o vzdělávání a osobnostní rozvoj – bez ohledu na jejich pohlaví, náboženskou příslušnost, etnický původ, místo ve společenském žebříčku, výši rodinných příjmů, fyzické schopnosti či sexuální orientaci. Komunitní školy potírají stereotypní vnímání druhých lidí a nabízejí možnosti pro všechny. Tím škola přispívá k soudržnosti společenství, může dokonce napomoci znesvářeným skupinám vzájemně se poznat. Nepředpojatost je nezbytná pro vytvoření příznivé atmosféry ve výuce, kde se děti odnaučují stereotypům či negativnímu pohledu na druhé.

Služby

Komunitní škola by měla být pro místní komunitu hlavním zdrojem nabízejícím co nejširší škálu služeb. Složení služeb by mělo odpovídat aktuálním potřebám členů komunity. Zpravidla mezi ně patří podpora rodin, možnosti dalšího vzdělávání pro děti i dospělé, zapojení organizací, zdravotnické a sociální služby. Škola jako taková nemusí veškeré služby zajišťovat sama, ale může prostor pro služby poskytované jinými organizacemi.

Dobrovolnictví

Komunitní škola žáky podněcuje k participaci na životě komunity – využívají poznatky z výuky v reálném životě. Díky tomu si uvědomují své občanské postoje a posilují je, rozvíjejí své znalosti a dovednosti, sebevědomí a sebedůvěru. Žáci, pro které je učivo příliš

náročné, dostanou možnost zazážit v roli dobrovolníků. Pro rozvoj dětí je zásadní fungování ve vztazích s jinými dospělými než s rodiči a učiteli, protože na půdě komunitní školy se vztahy stávají méně formálními. Kvalitní komunitní škola podněcuje k dobrovolnické práci – děti, rodiče i ostatní členy komunity.

Celoživotní učení

Vzdělávání v průběhu celého života je nezbytné k tomu, aby se člověk dokázal vyrovnávat s překotně se měnícím okolním světem. Je zapotřebí, aby děti mohly vidět, že učení je celoživotní záležitost a že škola je pouze jedním z míst, kde učení probíhá. Je důležité, aby rodiče byli dětem příkladem a ukázali jim, že vzdělávat se člověk může profesně i pro radost. Školy, které podporují vzdělávání dospělých, přispívají v širší komunitě k atmosféře, v níž budou děti lépe prospívat.

Zapojení rodičů

Žáci se nejlépe učí tehdy, mají-li podporu ze strany rodičů. Proto je třeba, aby rodiče znali potřeby svých dětí a dokázali jim doma vytvořit co nejlepší podmínky pro učení. Zapojením rodičů škola přispívá k tomu, aby rodiče lépe porozuměli tomu, o co škola usiluje, a podpořili její přístup. Rodiče mohou přispět i různými praktickými návrhy. Zapojení znamená, že mezi rodiči a učiteli probíhá aktivní dialog.

Kultura školy

Komunitní škola je otevřená a vstřícná ke změnám. Na všechny aspekty školního života se vztahují demokratické zásady. Zaměstnanci školy naslouchají dětem, rodičům, partnerům a komunitě a vhodným způsobem upravují své postupy. Kultura školy podněcuje tvořivost, iniciativu a participaci a tato atmosféra proniká i do vedení výukových aktivit. Tak mají rodiče i komunita důvěru ve školu a žáci rozvíjejí své schopnosti a dovednosti díky jejich praktickému uplatňování.

Rozvoj komunity

Komunitní školy se zapojují do rozvoje komunity. V některých zemích je škola hlavním katalyzátorem místních změn a rozvoje. Jinde tato odpovědnost připadá jiným organizacím. Tento standard a ukazatele jsou určeny těm školám, které jsou hlavními aktéry v rozvoji komunity. V takovém případě škola pomáhá skupinám v komunitě, aby dokázaly aktivně jednat, angažovat se v komunitě a poskytovat služby místním lidem. Škola může pomoci

třeba tak, že zájemce seznámí s tím, jak se pořádá porada či schůze, jak se provádí průzkum, pomůže s vyhodnocením výsledků a další.

Zdroj: LAUERMANN, 2011

Příloha č. 2: Realizace aktivit komunitního charakteru na ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí

Komunitní aktivity realizované školou:

- slavnostní zahájení školního roku: účast rodičů i zřizovatele školy;
- Kulturní větračky;
- návštěva brněnských divadel spolu s rodiči;
- Adoptce na dálku: sbírka peněz na další vzdělávání dětí Deepika y Joela z Indie prostřednictvím sběru papíru a palačinkového dne;
- Projekt poprvé do školy – poprvé do knihovny: návštěva 1. ročníků v místní knihovně a účast v programech pro děti;
- Drakiáda ve školní družině: pouštění draků spolu s žáky, učiteli a rodiči;
- zapojení do mezinárodní kampaně Food Right Now – Postavme se hladu;
- Volba povolání: návštěva zástupců ze středních škol a propagace jejich škol i oborů;
- Mámo, táto – pojď si hrát: tvořivé dílny pro rodiče s dětmi vedené pedagogy školy;
- Školní ples;
- Maškarní ples: pořádají pedagogové školy;
- Vánoční adventní jarmark;
- Projdeme Slatinu pěšky: poznávání své komunity prostřednictvím stanovišť s různými úkoly;
- Brigády na úpravách školního prostředí: rodiče jako dobrovolníci;
- Nevšední akademie pro rodiče: vzdělávání rodičů o pedagogických problémech jejich dětí;
- Kurz první pomoci pro rodiče;
- Rozkvetlá Slatina;
- Den otevřených dveří.

Účast na komunitních akcích

- účast na akcích města (např. Běhy brněnské mládeže), pořádání exkurzí, účast v regionálních soutěžích apod.

Účast v projektech a jiné

- projekt Comenius: mezinárodního partnerství škol;
- projekt CPIV (Centrum podpory inkluzivního vzdělávání);

- Kociánka: spolupráce žáků ZŠ a chovanců Ústavu pro tělesně postiženou mládež Kociánka na divadelním vystoupení;
- projekt Rozvoj kvality komunitních škol: ověření dopadu mezinárodních standardů;
- projekt Post croising;
- členství v Síti brněnských otevřených škol.

Žakovský parlament

- Na bázi dobrovolnictví je zapojeno cca 24 žáků.
- V průběhu školního roku má parlament téměř každý druhý týden schůzky, kde žáci plánují akce pro celou školu. Tyto akce podléhají schválení ředitelky školy.

Třídní schůzky

- a) Tradiční třídní schůzky: slouží k předání obecných informací stejných pro všechny žáky dané třídy.
- b) Konzultační týden/hovorové hodiny: osobní schůzka učitele, rodiče a žáka zaměřená na hodnocení a sebehodnocení vzdělávacích výsledků a chování žáka.
- c) Třídní schůzka Volba povolání: cílem je předání informací pro rodiče, jejichž děti mají zájem o studium na osmiletých gymnáziích a středních školách.
- d) Třídní schůzka pro rodiče budoucích prvňáků: schůzka pedagogů, budoucích prvňáčků a jejich rodičů v komunitním centru;

Každodenní ranní hlášení

- Ředitelka školy seznamuje žáky s programem dne, oceňuje reprezentanty školy za úspěchy v různých školních soutěžích, gratuluje oslavencům narozeniny a svátků.

Pronájem tělocvičen

- Škola nabízí pronájem tělocvičen v době, kdy je nevyužívá pro edukaci žáků. Ceny se liší dle pronajímatele (děti, dospělí), doby pronájmu a délky pronájmu.
- 2hod/týdně zadarmo

Nabídka zájmových aktivit

- Keramický kroužek I., II.
- Příprava na přijímací zkoušky z ČEJ
- Florbal I

- Logopedická prevence I., II., III.
- Netradiční výtvarné techniky
- Taneční kroužek
- Klub mladých novinářů
- Florbal
- Cvičení s hudbou
- Kinball
- Hry a počítače
- Sportovní kroužek I., II. III.
- Připrav se! Matematika
- Vaření
- Flétna
- Věda nás baví
- Divadelní a dramatický kroužek
- Stolní hry a počítače
- Cvičení s hudbou
- Judo
- Street dance
- Atletika
- Rybářský kroužek

Kroužky jsou vedeny pedagogy nebo externími lektory.

Zdroje:

ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí. *Výroční zpráva o činnosti školy za rok 2013/2014.*

Projekty a jiné. *ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí, 2014*

Rozhovor s Mgr. Olgou Bauerovou, ředitelkou ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí z 23. 2. 2015.

Příloha č. 3: Článek ředitelky školy - Otevřená škola ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí

Zvu vás nahlédnout do otevřené školy, ve které vám rádi postupně představíme některé z nejzajímavějších koutků naší komunity. S komunitní činností jsme začínali po malých krocích zhruba před čtyřmi lety.

Začali jsme každodenním ranním hlášením, ve kterém se vzájemně pozdravíme a zahájíme školní den. Popřejeme těm, kteří mají narozeniny a svátek, řekneme si, co nás dneska čeká, zveřejníme dosažené úspěchy žáků, poděkujeme za reprezentaci školy. Oslavenci jsou zváni do ředitelny na malou besedu s paní ředitelkou, která jim osobně předá přáníčko a malý dárek, který symbolizuje příslušnost ke školní komunitě. Tak se ředitelna dostává do povědomí žáků jako příjemné místo, a ne jen to, kde se řeší problémy a kárá.

Dalším malým velkým krokem bylo nastavení efektivního komunikačního kanálu mezi školou a rodičovskou veřejností. Pravidelně dvakrát ročně se konají konzultační týdny. Po individuální domluvě probíhá hodnocení prospěchu a chování v tzv. Trojlístku (učitel, rodič, žák). Všele doporučujeme!

Po té jsme přistoupili v reorganizaci vedení školy, ředitelka školy po dlouhé přípravě a hledání finančních prostředků ustanovila funkci zástupce ředitelky pro komunitní rozvoj a projektový management. Pokud byste se k takovému kroku odvážili také, věnujte velkou pozornost výběrovému řízení na obsazení této pozice!

A co žáci? Posílili jsme pozici dobře fungujícího Školního parlamentu, děti vedeme k samostatnému rozhodování a rozvíjíme jejich organizační schopnosti, vedeme je k vzájemné spolupráci. Žáci si ve školních volbách (po volební kampani) na jeden rok zvolili Chlapce školy a Dívku školy. Ti školu reprezentují na významných školních, ale i mimoškolních akcích.

S dobrovolníky z řad rodičů společně plánujeme a organizujeme akce pro děti, ale i pro dospělé. (Společné malování na chodník i obličej, grilování a pasování prvňáků, školní ples, Oldies party, brigády na úpravách školního prostředí a mnoho dalších) Společně děti vedeme k etickému chování a charitativnímu cítění. Adopce na dálku – to je důvod, proč děti sbírají starý papír, elektroodpad, baterie, a hlavně organizují Palačinkový týden. Devátáci smaží palačinky a všichni mají možnost zakoupit si sladkou svačinu. Proč? Motivací jsou indická dívka a indický chlapec. Tady se nám snoubí etika, empatie, dobročinnost, dobrovolnictví,

finanční gramotnost, spolupráce dvou generací, pomoc slabšímu a znevýhodněnému – to není málo! Za takový počin jsme obdrželi v roce 2010 ve Stavovském divadle v Praze Cenu Ď – Hrdý český mecenáš. Paní ředitelka je od roku 2011 členkou kolegia pro udělování cen.

Od roku 2009 je žákům udělována Cena ředitelky, na kterou může nominovat kdokoli kohokoli za jakýkoli významný záslužný počin v jakékoli oblasti.

Pořádáme nepravidelné Kulturní větračky. Co to je? Nic velkého, jen společná návštěva rodičů, učitelů a žáků v divadle nebo koncertě.

Společně se bavíme, ale i vzděláváme dospělou veřejnost a začali jsme první pomocí. Pro rodiče je tady také „Nevšední akademie pro rodiče“.

Spojení s dětmi z jiných koutů světa realizujeme projektem Post croising. Ví se o nás na Thawanu, v Číně, Korei, USA, Anglii, Rusku, Polsku, ale i na Sibiři

Abychom věděli, jak se pracuje s komunitou i jinde ve světě několikrát jsme navštívili Anglii. Paní ředitelka měla možnost nahlédnout do školních systémů ve Francii, Švýcarsku, Itálii, Polsku, Německu, Rakousku, v Belgii, na Slovensku, v Portugalsku, Španělsku a Holandsku.

Co chystáme? Jednou týdně bude netradiční začátek školního dne, před osmou se otevrou školní dvůr a komunitní centrum, kam budou srdečně zváni rodiče, ale nejen ti....

A to není všechno! Žijeme s komunitou a ona s námi, což dokazuje veliké množství událostí....

Paní ředitelka byla jednou z osobností, které stály u zrodu Sítě brněnských otevřených škol.

Síť brněnských otevřených škola (SBOŠ), je založena na pomoc školám při rozvíjení doplňkových služeb v oblasti celoživotního učení, společného trávení volného času celých rodin, rozvoje dobrovolné činnosti rodičů ve prospěch školy, podpory výchovy ke zdravému životnímu stylu, zlepšování klima na škole, sportovně - kulturně - zábavných aktivit, atd.

Mgr. Olga Bauerová

Zdroj: Poskytnuto ředitelkou školy Olgou Bauerovou při rozhovoru ze dne 23. 2. 2015

Příloha č. 4: Komunitní centrum a příklady výsledků komunitní činnosti na ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí

Obrázek č. I: Vánoční strom z knoflíků, zdroj: autorka

Obrázek č. II: Komunitní centrum, zdroj: autorka

Obrázek č. III: Komunitní centrum, zdroj: autorka

Obrázek č. IV: Logo školy, zdroj: ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2, 2014

Příloha č. 5: Kurzy Komunitní školy Bory 2005-2014

- Základy práce s počítačem
- Počítače 50+
- Word a Excel
- Internet a e-mail
- Digitální fotografie
- Psaní všemi 10
- Angličtina
- Vaření, pečení
- Keramika
- Výtvarné techniky
- Tiffany
- Cvičení pro ženy
- Power joga
- Taneční
- Zahrádkářský
- Finanční gramotnost
- Německý jazyk
- Automatická kresba

Zdroj: Statistika činnosti KŠ Bory 2005 – 2014.

Příloha č. 6: Kroužky na ZŠ Hanspaulka a MŠ Kohoutek

- Český jazyk (doučování pro cizince)
- Grafomotorika
- Anglická družina
- Anglický kroužek
- PC kroužek pro I. stupeň
- Anglická konverzace
- Německý jazyk
- Ruční práce
- Informatika pro pokročilé
- Stolní tenis
- Sportovní hry - tenis
- Fotbálek
- Klavír
- Přípravka z matematiky na SŠ
- Přípravka z českého jazyka na SŠ
- Logiccus
- Wii

Zdroj: ZŠ HANSPAULKA A MŠ KOHOUTEK. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2013/2014

Příloha č. 7: Přepis rozhovoru s ředitelem Mgr. Františkem Eliášem, ZŠ Hany Benešové a MŠ Bory z 23. 2. 2015

Pozn. autorky: Text je převeden do spisovného jazyka, je očištěn od dialektu a chyb ve větné skladbě. Důvodem je obsahově-tematická rovina jako předmět zájmu, jež toto očištění dovoluje (Hendl, 2005, s. 208).

Dívala jsem se na vaše webové stránky a vaše škola je jiná v rámci komunitních škol, protože vy vlastně fungujete pod hlavičkou občanského sdružení a venkovské školy... takže jakým způsobem pojmáte komunitní školy? Jaký je rozdíl mezi školami, které se zapojují do sítě venkovských komunitních škol, a mezi těmi, které se nezapojují?

To je docela těžká otázka, jak to strukturovat... My jsme se dostávali již před těmi deseti lety do takových diskuzí, protože v tom našem formátu komunitních škol je prioritou komunitní školy zapojení veřejnosti a podpora obce. Pan Lauermann zas dával prioritu komunitní školy v zapojení dětí, samozřejmě i zapojení komunity. Já tohle považuji za důležité, ale beru to jako automatickou věc, kdy je škola z obcí spojená a nemůže se oddělit, takže pak nabízí možnosti komunitní, to dělám v rámci rozvoje školy a nikdy jsem to nepovažoval za něco speciálního, co by se mělo řešit speciální komunitní školou. Takže ten rozdíl je, že my otevíráme školu veřejnosti v rámci různých kurzů a seminářů a pak je přístupná veřejnosti a zájemcům, co chtějí. Takže ten koncept spíše sleduje rozvoj obce a venkova, a tyhle školy jsou většinou v naší síti, většinou mají formu občanského sdružení, jen zřídka to provádějí formou doplňkové činnosti. O těch vím. Pak je druhá strana, tu řeší pan Lauermann a ten zapojuje městské školy, velké školy, a to moc nevím, to byste se musela obrátit na něj.

Co to školám vlastně přináší?

Je to metodická podpora při založení – to je taková základní věc, vstup do sítě, informace pro členy, možnost zapojit se do dalších akcí a projektů Národní sítě, konference, zahraniční výjezdy... Tak to je nabídka pro členy.

A do budoucna? Máte nějaké cíle, kterých byste chtěli v rámci sítě dosáhnout?

Cíle jsou, že bychom rádi rozšířili síť komunitních škol i od jiných sídel. Ačkoliv fungujeme již 10 let, tak ne každý o naší činnosti ví... Ta myšlenka školy zkrátka není rozšířená.

Takže vlastně rozšíření členů.

Nejenom členů našich, ale hlavně komunitních škol a těch možností toho vzdělávání v těch komunitních školách.

Jestli jsem to pochopila správně, tak vy vlastně zastáváte koncept nabízení služeb pro komunitu a dopad na děti spíš vidíte v rámci školy, aktivity spíš pro obec...

No my přes komunitní školu řešíme jednak kroužky – zájmové vzdělávání dětí a potom zájmové aktivity pro veřejnost. To jsou takové dvě oblasti. A ten dopad na děti.... Jednak ty

kroužky, to je přímý, a nepřímý přes to, že ta veřejnost se do školy dostává, rodiče jsou ve škole, takže se mění povědomí školy u veřejnosti.

Jakým způsobem zjišťujete potřeby komunity?

Jak pro děti tak i pro dospělé řešíme tento problém většinou dotazníkem.

Jakou máte návratnost?

Je to tak dvacet procent. Vesměs pokud má někdo zájem o nějakou aktivitu, tak to napíše do dotazníku a následně je tato aktivita spuštěna. Pokud je dostatečný zájem, samozřejmě. Potom jsou tam lidé, kteří dotazník nedostali nebo nemají a volají si předem. Zjišťují si informace předem na webových stránkách nebo přes vývěsku.

Jaká je tedy vaše komunita?

Bory mají necelých osm set obyvatel a potom okolní obce. Většinou tedy rodiče dětí, které sem chodí do školy.

O co mají většinou zájem? Máte nějakou specifickou skupinu, na kterou se zaměřujete?

Obecně se snažíme nabízet činnosti různým skupinám, nebo aktivitu, které mohou obsahovat různé spektrum. Vesměs nejrozšířenější je ta kategorie 25-50 let, neboli ten střední věk. Také pak senioři, je to asi patnáct procent účastníků a mládež má také asi kolem patnácti procent. Nejvíce tedy ten střední věk, pak záleží, co to je za akci. Máme výčty různých činností, začínali jsme počítači a nyní o ně zájem není, a když už, tak velmi výjimečně. Jazyky běží pravidelně, taneční kurzy, které běžely roky, ale nyní se přerušily pro nižší zájem. Dále pak třeba i výtvarně-rukodělný. V rámci jednoho projektu jsme nabízeli program osobního rozvoje, který obsahoval například práce s informacemi, kritické myšlení nebo něco o historii obce.

Kdo vede tyto aktivity? Pedagogové školy nebo někdo z vnějšku?

Tak i tak. Záleží to na znalosti pedagoga a chuti vést danou aktivitu. V současném okamžiku výtvarné či rukodělné aktivity vedou pedagogové. V minulosti to byla i angličtina, ale nyní máme angličtiny externí. Například počítače vedli také naši učitelé, takže hlavně záleží na znalostech a schopnostech předat vědomosti dál.

Co si myslí učitelé o komunitním vzdělávání? Víím, že někteří z pedagogů s tím moc nesouhlasí a berou to jako povinnost.

To vůbec ne. Pokud má učitel zájem se v tom angažovat, tak je to pro něj určitě pozitivní přínos finanční, ať už je to kroužek nebo kurz, tak je placený a učitel si přivydělá. Vesměs si přivydělá něčím, co umí a dělá. Tak to je určitě výhoda, a pokud se nechce zúčastnit, tak se neúčastní a nemá s tím problém ani starosti. Takže pro zájemce je to výhoda, a kdo nemá zájem, tak to pro něj není ani plus ani minus.

Když už se bavíme o financování, jak Vy to tedy máte? Máte něco od zřizovatele z projektů nebo to hradí účastníci?

Většinou tak dvě třetiny to hradí účastníci a třetinu zřizovatel. Přispívá nám ročně na pokrytí nákladů účastníků kurzů. Zřizovatel přispívá všem místním účastníkům, takže poté rozdělujeme cenu od místních a přespolních. Ti platí plnou částku, takže ti platí plný poplatek.

Spolupracujete i s jinými organizacemi? Myslím zde v obci v rámci dalších komunitních aktivit?

Ono je zde všechno propojené. Tělovýchovná jednota se sportovci a poté spíš malé zájmové sdružení. Například naše místostarosta má knihovnu a s nimi se pak třeba domlouváme.

Takže to nejspíše funguje na vzájemném kontaktu, žádné smlouvy ani podobné věci.

Dá se říci, že je to vzájemná spolupráce.

Jakým způsobem propagujete aktivity?

Snažíme se na webu, ale tam to není úplně ideální. Tam je větší propagace, když je září a začíná nový školní rok. Pak ty dotazníky, školní vývěska, obecní rozhlas nebo obecní zpravodaj.

Zde vedle školy je komunitní centrum v rámci občanského sdružení. Koordinátorem jste tedy Vy sám?

Nedá se to tak úplně říci. Já jsem předseda občanského sdružení, ale my tu koordinaci řešíme týmově. Jsme tady já plus další tři kolegyně učitelky a práci máme rozdělenou. Takže já řeším především stránku finanční, komunikuji s účetní firmou a kalkuluji kurzy. Kolegyně mají pak na starost jednotlivé kurzy a komunikují s účastníky. Takže pokud to někde dělá jeden člověk tak my tady si rozdělujeme mezi čtyři.

Považujete to za výhodnější, když je Vás na to víc?

Já to považuji za výhodu, protože kdybych zde třeba nebyl, tak ostatní to zde znají a vědí co dělat. V okamžiku kdy je jeden koordinátor a ten onemocní nebo se odstěhuje, je možné, že nikdo nebude vědět co dělat.

Takže Vy byste to doporučil i ostatním školám, které by se chtěli stát komunitními?

Tak určitě to je výhoda, když se má koordinátor na koho obrátit. My jsme jednou nabízeli kurz, jak založit a udržet komunitní školu, kde ten kurz finančně zvýhodňujeme. Alespoň tři lidé musí být informováni, jak to funguje. Samozřejmě může to být tak, že vše dělá jeden člověk, ale aby o tom věděli alespoň další dva.

Vy na internetu máte nabídku e-kurzu. Je o to zájem?

V minulosti byl o kurz docela velký zájem, přestože se moc o myšlenku komunitních škol neví. Prozatím jsme tento kurz pozastavili, kvůli změnám v zákoníku, který je trochu zastaralý. Principy jsou stále stejné, ale část týkající se právní normy je trochu starší a musíme to předělat. Takže v posledních dvou letech jsme ho nenabízeli.

Jak se ten kurz jmenuje?

Jak založit a udržet venkovskou komunitní školu.

To je v rámci národní sítě venkovských komunitních škol?

Ano. Je to vlastně produkt národní sítě venkovských komunitních škol.

V rámci komunitního vzdělávání zpracováváte plán na určité časové období nebo vycházíte z aktuální situace?

Plán tvoříme na ten rok. Máme roční plán, který vychází právě z dotazníků. Máme zkušenost, když tu účast naplníme do dotazníku, tak ten kurz vždycky proběhne. Když se dá třeba v září dotazník, tak v dubnu zájemci přijdou. Vyvarujeme se těch aktivit, že v tuhle chvíli, teď se to hodí atd. Vyhlásit narychlo kurz, když se to právě teď hodí. To se nám pak stalo, že přišli pouze dva lidi. Sice jsme kurz udělali, ale nemělo to žádný efekt.

Jaké Vy vidíte přínosy, jak pro základní školu, tak pro komunitu v realizaci komunitních aktivit?

Tak ten přínos musíme brát v různých úrovních. Pro komunitu a lidi je první přínos ten, že pokud nechtějí sedět doma a chtějí něco dělat, mají možnost právě v obci. Není bariera cestovat do města, takže je dobré, že mají možnost vzdělávat se v obci. A potom další dopad je ve vnímání školy, že škola v obci není izolována a neslouží pouze dětem do patnácti let a pak už tam nikdo nesmí. Je to budova lidí. To, co sem zřizovat investuje a zaplatí, mohou lidé využívat. Je to další důvod pro zřizovatele, že se vyplatí do školství investovat. Tam, kde upadá počet dětí, tak se vyplatí uvažovat o nezrušení školy, ale naopak se zaměřit tím směrem, že část školy by sloužila pro vzdělávání veřejnosti a peníze tam půjdou od lidí, nejenom od dětí.

Vidíte nějaké bariery v rozvoji třeba konkrétně na Vaší škole?

Nedá se to říci určitě. Jde o jednání s lidmi. Třeba musím říct, že ne všichni zastupitelé úplně souhlasí s tím, že z obce jde příspěvek na komunitní školu. Berou to tak, že když se chtějí lidé vzdělávat, tak ať si to zaplatí sami. Podporu rozvoje tady ne úplně všichni uznávají. Je to spíše v podvědomí lidí, jinak bariera tady není. Já vždy říkám „Když se chce, tak to jde“, jenom potřebujeme najít cestu.

Takže úsilí, čas a peníze?

Je to o tom, že to děláme pro naši školu – to už byl jeden z přínosů pro naši školu – v okruhu desíti kilometrů je asi pět základních škol a mezitím jsou ještě nějaké malotřídky a pro nás je důležité, aby maximum dětí, které chodí k nám, chodili k nám. To, že rodiče naši školu poznají sami v rámci nějakého kurzu, poznají učitele, poznají nás, poznají naši školu, takže potom, když se rozhodují, kam dát dítě, tak to dítě sem ve většině případů dají.

Takže nejenom že vy pro komunitu, ale také komunita pro vás...

Přesně tak, takže to je ten další dopad na ty děti, na tu školu, ten nepřímý, tedy vnímání školy.

Kdybyste mohl dát ostatním ředitelům nějaké doporučení, těm ředitelům, kteří by chtěli svou školu transformovat...

To doporučení je zeptat se na zkušenost. Najít nějakou blízkou školu a zeptat se, jak začínali. Nejtěžší je začít. Pokud ředitel dospěje k myšlence, že by mu to prospělo, že by chtěl tu školu nějakým způsobem posunout trošku směrem k tomu komunitnímu rozměru, tak pak zkusit zjišťovat informace

Takže zkušenosti od ostatních škol...

Jo. Určitě. Dobrý byl ten kurz, nabízeli jsme, jak založit, protože ten sepisoval zkušenosti, takže si to mohl člověk projít samostatně, ale teď je zastaralý, teď ho aktualizujeme. To je jedna z prvních možností, ředitel se zeptá, jak by to fungovalo a pak zváží, jestli je to ta správná cesta a další informace pak získá z kurzu. Tam je pak spousta vzorů a formulářů, které se dají použít. Tam, kde se školy rozjížděly, jim to hodně pomohlo.

V rámci národní sítě spolupracujete s dalšími organizacemi věnující se komunitnímu vzdělávání?

Spolupracovali jsme s Novou školou, ale teď už nejsme v kontaktu. Takže dá se říct, že ne, nespolupracujeme.

Kdybyste se mohl podívat šest let zpátky – jak se vyvíjí vaše aktivity? Co se osvědčilo a kam směřujete?

No aktivity se vyvíjí, záleží na poptávce, na tom, co lidé upřednostní, kde je dostatečný počet účastníků. Takže třeba počítače byly úspěšné, teď už netáhnou. Co zůstává, je třeba zahrádkářský kurz, začínali jsme nově kurz vaření a pečení... s tím jsme začínali loni. Automatická kresba, která záleží s osobnostním rozvojem. Záleží na zájmu lidí, pokud ho nemají, tak se kurz neotvírá.

O jaký kurz je největší zájem?

No je to kurz angličtiny – tam je největší zájem už dlouhodobě. A potom jsou to cvičení pro ženy – o ty je pravidelně zájem a potom výtvarné techniky.

A co zmanená tiffany?

Výroba šperků, taková výtvarná technika.

Jak to tedy vypadalo před těmi 6 lety?

Počet hodin a účastníků je celkem stálý. Mám z toho závěr, že vlastně fungujeme docela stabilně... udržitelně. Že jsme schopni věci dlouhodobě nabízet a máme účastníky. Některé roky byly vyloženě lepší, ale nebyl to výrazný skok.

Kde se vidíte za dalších 6 let? Třeba v roce 2020?

Těžko říct. Ta představa je, že nějakým způsobem budeme reagovat na poptávku lidí. Nevíme, jaký bude zájem, jaké kurzy budou. Ale tu poptávku budeme akceptovat a ta nabídka školy bude neustále přitahovat minimálně stejný počet lidí.

A co v rámci sdružení? Máte nějaké přání? Kde by mělo být v roce 2020?

To přání by bylo, aby těch komunitních škol bylo víc, aby se aktivity rozběhly ve více obcích...třeba v tisíci. Ta naše škola se trochu vymyká tomu výzkumu pana Lauermanna, takže i jemu bych přál, aby se cesty, které vedou ke stejnému cíli, aby se to jednoho dne propojilo a získali jsme státní podporu. Abychom mohly ty komunitní aktivity dělat, tak aby se to podařilo. Tak to je takový cíl. Třeba by se to v těch tisíci obcích i rozšířilo, protože by si mohly na tu činnost, založení, zažádat na ministerstvu o podporu.

Takže jedno z těch přání je, aby to ministerstvo podpořilo.

No, když to podpoří, nabídne nějaký program, tak to urychlí. Takhle, kdy se každá škola musí samofinancovat, nemá další zdroje, tak to třeba někoho odrazuje, že bude dělat práci navíc.

Takže Vaším přáním je, aby bylo komunitní vzdělávání výhodné?

Ano.

Myslíte, že by to šlo i legislativně zakotvit?

Byl bych rád. My jsme tyhle cesty zkoušeli. Byla při ministerstvu školství založená skupina zaměřená na rozvoj komunitních škol. My jsme byli účastníci – já a ještě jeden kolega. Tam jsme se potkali s panem Lauermannem, snažili jsme se jednat na ministerstvu, dokonce se i podařil projekt na podporu komunitních škol, ten projekt jsme nachystali, podali, ale pak se změnou vlády a ministerstva se to odložilo a už to dál nejde.

A kdy to bylo?

Ten projekt mohl být rok 2008, musel bych se podívat. Pan Miroslav Klíč, ředitel nějaké brněnské školy, dnes už také dělá něco jiného, tak ten se hodně angažoval, byl jeden z iniciátorů projektu, ale nakonec to nějak nedopadlo. Pro nás byla ta podpora takový boj s větrnými mlýny. Takže my se teď spíš zaměřujeme na rozvoj v obcích, kde se to může založit a fungovat to nezávisle na těch ministerstvech. Tak je vidět, že to funguje. Takže na to se teď zaměřujeme a na nějakou práci na ministerstvech a podobně. Ale na druhou stranu se Národní síť teď snaží řešit podporu přes apolitická sdružení obcí. Oni jsou pak vládní partneři a mají větší slovo, tak třeba přes ně se něco podaří.

Děkuji za rozhovor.

Zdroj: Rozhovor s Františkem Eliášem, ředitel ZŠ Hany Benešové Bory a MŠ Bory, z 23. 2. 2015